

God verdo(e)m(m)e, Godverdomme?!! Wraakpsalmen vandaag?’ Psalm 83

‘Vernietigen; als mest uitstrooien op het land; tot distelstro en tot kaf maken voortgeblazen door de wind; beschaamd maken; de HEER als Hoogste erkennen’, dat hoorden we zojuist in psalm 83.

Welke God wordt hier aanbeden?

In boeken en artikels in kranten en tijdschriften en in TV uitzendingen klinkt vandaag meer dan enkele jaren geleden het standpunt dat godsdiensten eerder een gevaar voor de wereldvrede vormen dan dat ze daaraan een positieve bijdrage leveren. De actualiteit lijkt dat standpunt gelijk te geven.

Kunnen wij in gebed en liturgie vloeken, vervloeken en vragen om wraak?

Betekenen de wraakpsalmen een zegen of een vloek voor de mensheid?

Zwijg niet! Wees niet doof! Hou U niet afzijdig! bidt een volk of – zoals wij daarjuist zongen – ‘Gij, in licht daar! Hoor mij, wees niet doodse stilte!’. ‘Waar zijt Gij nu ik niet weet hoe ik mij houden moet?’

Een ervaring van totale verlatenheid, zelfs angst voor Godverlatenheid wordt hier uitgeroepen. Is de Eeuwige er nog wel? Is hij nog bekommerd om mensen die in verdrukking geraken? En als Hij er nog is, is Hij dan wel machtig genoeg? Kan hij opwegen tegen de vijanden die komen opzetten? Zal zijn verbond standhouden?

Wat vraagt de psalmist van God als hij zo bidt; vraagt hij ‘oog om oog, tand om tand’, Gij zijt toch een rechtvaardige God? Of vraagt hij om een vernietigende oorlog?

Wat bedoelt hij?

(...)

Een aandachtige lezing van (deze) vloekpsalm(en) onthult mij een groot verlangen naar recht tegenover het bestaande onrecht.

Zij verdiept ook het geloof in een God die partij kiest voor de slachtoffers van onrecht.

Zij toont eveneens duidelijk de wil van degene die bidt om, vanaf het moment van het gebed, zelf geen wraak meer te nemen maar die in handen te leggen van een rechtvaardige rechter.

Wie zo bidt, ontkent niet de agressie die voortkomt uit het gevoel onrecht aangedaan te zijn. Die agressie wordt niet onderdrukt. Ze wordt aanvaard – beter nog: ze wordt doorleefd en verwoord opdat tegelijkertijd zowel de heftigheid als de waarheid ervan aan het licht kunnen komen.

(...)

Voor het onmenselijke in de mens is dit een unieke mogelijkheid tot ommekeer en humanisering. Ik zie hierin de dynamiek van Pasen. Wat is Pasen anders dan de liefde die de haat overwint, zonder die te ontkennen zodat uit de dood nieuw leven geboren wordt?

Om te eindigen, wil ik verwijzen naar de titel boven deze viering. De dynamiek in de (...)

Vroeger leerden we en zag ik het in huiskamers hangen: ‘God ziet U. Hier vloekt men niet!’ Nu zou ik zeggen: “God ziet U. Hier mag zeker gevloekt worden.” Het is goed voor mens en wereld - en voor God.